

klart for mig, at der deri laa et positivt Afslag, saa var det mig af Bigtighed at skaffe, om ikke Andet, saa idetmindste en formel Forandring ind i det, som jeg især troede Afslaget støttede sig paa, men ved at bringe det Forslag tilveie, som her omtales, kom der ikke alene en formel Forandring, men ogsaa en virkelig og væsentlig, skøndt ikke for Rigsdagen skadelig Afandring. Alternativet 2. lyder saaledes: „eller naar den danske Rigsdag, efterat have modtaget Meddelelse af den Fællesforsatning, som Kongen i Genhold til Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 allernaadigt maatte agte ufortøvet at lade udgaae, beslutter, at ovenstaaende Affattelse af Grundloven skal træde istedetfor den oprindelige.“ Man ser deraf, at det gaaer ud paa ikke at tilveiebringe nogen Nødvendighed for, at Fællesforsatningen skulde være Gjenstand for Raadslagning i den nuværende Forsamling, men alene paa, at det, som Thinget her forbeholder sig, er at afgjøre det Dieblit, hvor Forandringen skal foregaae, ikke at lægge Fællesforsatningen Hindringer iveien, men at afgjøre, naar det selv skal ophøre at være det, som det nu er. Der maa vel lægges Mærke til, at det ikke er utænkligt — skøndt jeg meget gjerne indrømmer, at det vilde være i høi Grad vanskeligt at gennemføre og upraktisk —, at Fællesforsatningen kunde være i fuld Virksomhed ved Siden af den nuværende Rigsdag; thi hvad vilde da skee? Ikke Andet end det, som skeer i dette Dieblit, men paa en noget mindre bebyrdende og besværende Maade. Hvad der da kom fra Fællesforsamlingen, var ikke Andet ligeoverfor den danske Rigsdag med Hensyn til Landsdelen Danmark end Lovforslag, saaledes som det nuværende Geheimtatsraads Beslutninger, der jo dog gjælde for Heelskabsbeslutninger, ikke ligeoverfor den danske Rigsdag ere Andet end Forslag til Love; thi til Trods for, at man siger til os: „Vi eie med fuldkomment Herredømme de $\frac{2}{5}$ “, saa sigt vi: „I eie dog ikke det Hele, fordi vi have Deel i de $\frac{3}{5}$ “. Saaledes kunde det blive ved. Da var Fællesforsamlingen kun en raadgivende Forsamling i alle de Sager, som berørte Landsdelen Danmark, da Landsdelen Danmark igjennem sin

Rigsdag var tilstede i dem alle for de $\frac{2}{5}$; Fællesforsamlingens Beslutninger vare saaledes kun raadgivende til Regjeringen, lige indtil de som Forslag kom frem for Rigsdagen og der bleve antagne til Love. Jeg indrømmer, at hele dette Maskineri vil i allerhøieste Grad være vanskeligt, ja endog skadeligt, men det er ikke umuligt, og altsaa ved Udvalgets Betingelse under 2 sættes Regjeringen istand til, i hvilket Dieblit den finder det meest passende, at udgve Fællesforsatningen. Den kan ved Siden af dette tage den Bestemmelse, som vilde forhindre alle Vanskeligheder, nemlig, at Fællesforsatningen ikke træder i Udøvelse og ikke bliver brugt, førend paa en nærmere allerhøieste fgl. Beslutning; da staaer Fællesforsatningen givet paa eens Maade ligeoverfor alle Landsdele, og Rigsdagens Beslutning staaer endnu fuldkomment fri, fordi, saalange Fællesforsatningen ikke er traadt i Virksomhed ved et fgl. Bud, saa ere Forholdene, efterat den er givet, de samme, som de ere nu; der er ingen Forskiel og altsaa heller ingen Fare. Men nu forekom det mig, og det laa maaskee i min indskrænkede Forstand, at, naar et Forslag af denne Art forelaa Regjeringen, saa kunde det ikke være muligt, at en Regjering, som virkelig vilde tilende med denne Sag, ikke skulde gaae ind derpaa. Det forekom mig umuligt; det var maaskee, som sagt, en Mangel paa Indsigt hos mig. Men, da jeg imidlertid saae, at den ikke kunde det, saa forestillede jeg mig, at det kun laa i Ordspøiningen og ikke i Tingen. Jeg spurgte mig selv: Hvad er det da egentlig, som er saa vanskeligt i denne Sag? Hvori ligger det? Jeg kom paa den Tanke, at det hidskrev sig fra Noget, som har vandret omkring i Verden, fra Noget, man kalder Forsøningssystemet, dette System, som gaaer ud paa at gjøre Alle Lige og at give den Puffelryggede og den Ligeryggede en eensartet Kjole paa. Det er et falsk System; men det er tilstede; det er en Tanke, som har spillet en meget stor Rolle, og, just fordi den spiller denne Rolle, ere vi nøbte til at tage den som en Virkelighed og derfor respectere den. Jeg tænkte mig, at det var deri, det laa. Uagtet vi her paa den alvorligste, besindigste og